

72: Bu Söz Oy Kullanmaya Delil Midir?

Tarık Ebu Abdullah

8 Ağu, 2017

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Selamun aleykum hocam, Bir tartışmada oy kullanmanın caiz olacağına dair bana biri İslamdaki bir kaideyi anlattı sözde size direk kopyalayıp bütün metni atıyorum bu konuda detaylı hüccet rica ediyorum Dinimizde 4 kaide vardır. Kur'an, Sünnet, icma, Kıyas. Bu hükümler içinde bulunmayan durumlarda. Diğer seçeneklere göre hareket ederiz amel ederiz. Bunlar fetva ve içtihatdır. Ülkemiz şartlarına göre, Müslümanların çoğunluğunun icmasına göre Ak partiye oy vermek. Caiz durumu ihtiva eder.

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullahi ve beraketuh. Hamd Allah'a mahsustur.

Değerli kardeşim bu ibare birkaç yönden kusurludur. Bunlardan bazıları şunlardır:

Bir: Dinimizde dört kaide vardır yerine dinimizde şeri hükme dört masdar (kaynak) vardır denmesi daha doğrudur. Kaide arab lüğatinde esas veya kural manasında kullanılır. Türkçede kaide kural manasında kullanılır. Her halde kaide kelimesi burada gayeyi uygun tabir eden bir kelime değildir. Uygun olan kelime masdardır. Bu sözü bu manada alsak da icmanın ve kıyasın masdar olarak tarifine ihtiyaç vardır.

İki: Kıyas masdar mıdır değil midir ihtilaflıdır. Doğru olan sahih kıyasın masdar olmasıdır.

Üç: Bu sözün sahibi Kur'an, Sünnet, icma ve kıyası dinin dört "kaidesi" ve fetva ve içtihadı bu dört kaynak haricinde hüküm kaynakları olarak gösteriyor. Bu bağlamda sözünde şu hatalar vardır:

Fetva ve içtihadı diğer seçenekler diyerek 4 masdardan başka masdarlar olarak göstermek yanlıştır. Bilakis fetva da içtihatta da ancak bu dört masdara mesnet ise şeran makbuldür.

Fetva Kur'an, Sünnet, icma veya kıyasla sabit olan hükmü vakıya tenzil etmektir İçtihad Kur'an veya Sünnet'te sarih beyan edilmemiş bir hükmü mevcut nasslardan istinbat etmektir

Kur'an, Sünnet ve icma ittifaken şeri hükme masdardır. Lakin Kur'an ve Sünnet ve icma'nın da içtihada açık olan alanları vardır. Kıyasa gelince saf içtihattır.

İcma'ya gelince ittifaken masdar olan kati icmadır. Zanni icma ise içtihada açıktır. Ama kati icmanın şartları nedir? Bunda ihtilaf vardır.

Dört: Sözün sahibi fetvasına delil gösterdiği şeyler şeri deliller değildir:

"Ülkemiz şartlarına göre" delili: Vakıa delil olmaz, şeri hükme masdar hiç olmaz.

Ancak fetvaya dayanak oluşturan menât olabilir. Bu manada vakıanın şartlarına şeri

hükümde itibar edilir. Bu doğrudur. Lakin vakıayı müstakil bir delil olarak göstermek bu yanlıştır.

“Müslümanların çoğunluğunun icmasına göre” delili:

Birincisi, icmayı oluşturan fetva ehli ulemadır. Müslüman halkın çoğunluğu icmanın oluşması için ölçü değildir ve itibar edilmez.

İkincisi, çoğunluktan maksut ulema ise o zaman çoğunluğun olduğu yerde azınlık da vardır. Azınlık ise (bir de olsa) icmayı bozar. Çoğunluğun görüşü icma olmaz, cumhurun veya ekserin görüşü olur ki o da içtihatlandır.

Beş: Cevaz şeri bir hükümdür ve şeri delile mevkuftur. Şeran makbul bir delile dayandırmadan cevaz ile hükmetmek istihsandır. İstihsan ise heva ve hevase göre hüküm beyan etmektir ve haramdır.

Altı: Oy kullanmak gibi müşkül ve tehlikeli bir meselede bu kadar basit istidlal yapana sadece Allah'tan korksun diyebilirim.

Ama muhtemelen bu sözün sahibi oy kullanma meselesinin Kur'an ve Sünnet'te tasrih edilmediğini, hakkında bir icmanın da nakledilmediğini ve dolayısıyla içtihat mevzusu olduğunu söylemek istemiştir.

Evet! Bu doğrudur. Lakin buna binaen delil olmayan şeyleri delil gibi göstererek cevaza hükmetmek büyük bir dalalettir.

Muhterem kardeşim oy kullanmanın hükmü için şu cevaplara müracaat edebilirsiniz:

[#287](#)

Allah-u Âlem.